

Siedziba Zarządu Głównego; tel. 500 447 262 ul. Wspólna Droga 10 m 65
04-352 Warszawa www.sdsiz.com.pl; biuro@sdsiz.com.pl

Adres do korespondencji: 00-987 WARSZAWA ul. Targowa 73 Skrytka pocztowa Nr 27

Warszawa 20.06.2018r

SDSiZ/ 1 /2018

Sz.P.
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej

Stanowisko Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP w sprawie:

Projektu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP zgłasza następujące uwagi, propozycje i pytania do w/w projektu rozporządzenia:

Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	uwagi
§ 1. Doradztwo zawodowe polega na realizacji w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, w publicznych szkołach i publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203 oraz z 2018 r. poz. 650), zwanej dalej „ustawą”, działań (1) w celu wspierania dzieci i uczniów oraz słuchaczy w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, które prowadzą do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych przez uczniów i słuchaczy. (2)	<ol style="list-style-type: none">1. Brakuje określenia charakteru tych działań (zaplanowanych, systematycznych)2. Nieprecyzyjne językowo sformułowanie (cel działań - określenie, do czego mają one prowadzić. Z zapisu nie wynika, co ma prowadzić do podejmowania decyzji – działania czy procesy).
§2. 3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie preorientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. a	<ol style="list-style-type: none">1. Czyli - zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego. Oznacza to, że przedszkole, realizując podstawę programową - realizuje preorientację zawodową – a ponieważ to robi, nie musi nic zmieniać w swojej dotychczasowej działalności.

ustawy. (1)	Brak określenia treści preorientacji w załączniku nr 2 ¹ <u>Wniosek:</u> Dodanie zapisu: z uwzględnieniem szczegółowych celów zawartych w zał. nr 2 (i dodać w nim cele preorientacji)
§ 3. 1. W klasach I-VI publicznych szkół podstawowych doradztwo zawodowe jest realizowane w formie orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień zawodowych (1)	1. Na tym etapie rozwojowym trudno mówić o uzdolnieniach zawodowych, ponieważ każde uzdolnienie ucznia może być dla niego uzdolnieniem zawodowym <u>Wniosek:</u> Powinno pozostać samo: uzdolnień
§ 3. 3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w formie orientacji zawodowej, o której mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy (1).	1. Czyli - zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Oznacza to, że szkoła, realizując podstawę - realizuje orientację zawodową – a ponieważ to robi, to nie musi nic zmieniać. Brak uwzględnienia i wyodrębnienia treści orientacji zawodowej w załączniku nr 2, jako treści, które powinny zostać zrealizowane w klasach I-III i IV-VI ² <u>Wniosek:</u> Dodanie zapisu: z uwzględnieniem szczegółowych celów zawartych w zał. nr 2 (i dodać w nim cele orientacji zawodowej)
§ 4.5. Informacja o udziale ucznia w zajęciach, o których mowa w ust. 1, nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły. (1)	1. Prosimy o wyjaśnienie - dlaczego nie jest umieszczana na świadectwie ? Może to być istotna informacja na kolejnym etapie edukacji.

¹ W uzasadnieniu projektu rozporządzenia zapisano: **Projektowane rozporządzenie przewiduje wprowadzenie regulacji, które umożliwią ujęcie doradztwa zawodowego jako procesu, który rozpoczyna się w okresie przedszkolnym i jest kontynuowany na kolejnych etapach edukacyjnych.**

Rozumiemy, że sposób doboru i opisanie treści programowych zakłada powtarzalność całego procesu i tym samym umożliwia realizację doradztwa zawodowego na kolejnych etapach edukacji. Doradcy zawodowi, nauczyciele, wychowawcy, psycholodzy lub pedagodzy mają możliwość systematycznego pogłębiania realizowanych treści w ramach realizacji tych samych celów występujących na poszczególnych etapach kształcenia, tak aby była zapewniona ciągłość realizacji tych celów przez cały okres kształcenia, poczynając od przedszkola, dlatego też w projektowanym rozporządzeniu treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego zostały określone w dwóch załącznikach. Treści realizowane w ramach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego określa załącznik nr 1, natomiast treści realizowane w ramach bieżącej pracy z uczniami lub słuchaczami oraz w trakcie zajęć i działań określonych w § 5 projektowanego rozporządzenia określa załącznik nr 2. Tym samym wszystkie te treści składają się na spójny system realizacji doradztwa zawodowego, który powinien zapewnić uczniom wsparcie szkoły w zakresie poznawania siebie i dokonywania wyborów edukacyjnych i zawodowych. Przedłożony projekt umniejsza rolę preorientacji i orientacji zawodowej w systemowym, procesowym podejściu do doradztwa zawodowego w całym systemie oświaty czy wręcz preorientację i orientację zawodową z systemu doradztwa **amputuje/ może lepiej zastąpić to słowo innym np. wykreśla/usuwa**

² j.w.

<p>§ 5. 1. W publicznych szkołach, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a-c oraz e i f ustawy, w tym szkołach dla dorosłych, oraz w publicznych placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, doradztwo zawodowe może (1) być realizowane również w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub słuchaczami lub przez zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów, w szczególności w formie: 1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy (2); 2) zajęć z wychowawcą, z wyłączeniem szkół dla dorosłych; 3) działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, (3) o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 16 ustawy, w szczególności indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym oraz indywidualnych lub grupowych wizyt zawodoznawczych u pracodawców, w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.</p>	<p>1. Takie sformułowanie wskazuje na fakultatywność decyzji (<i>może, ale nie musi</i>)</p> <p>Przy pozostawieniu sformułowania „może” istnieje duże prawdopodobieństwo, że doradztwo zawodowe nadal będzie realizowane tylko w formie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, w wymiarze wynikającym z rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania.</p> <p><u>Wniosek:</u> Zmiana na określenie: „jest”, „powinno”</p> <p>2. Prosimy o wyjaśnienie czy dobrze rozumiemy - że szkoła nie musi realizować tych zajęć, pomimo że są one zapisane w rozporządzeniu w sprawie organizacji pomocy psychologiczno -pedagogicznej?</p> <p>3. Prosimy o wyjaśnienie – czy WSDZ nie musi zawierać nic więcej niż zapisy dotyczące zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (ujętego w ramowych planach nauczania)?</p>
<p>§ 6. 2. Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego szkoła i placówka może (1) współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy</p>	<p>1. Fakultatywność decyzji</p> <p><u>Wniosek:</u> Zmiana na określenie: „powinna” lub „współpracuje”</p>
<p>§ 8. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności: 1)systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na informacje edukacyjne i zawodowe (1) w celu wsparcia uczniów w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;</p>	<p>1. Bardzo wąski zakres przedmiotu diagnozy – informacje czyli wiedza. W celach działań doradczych jest mowa m.in. o postawach, treści opisywane są poprzez umiejętności, a tych obszarów diagnoza nie obejmuje. Powinna ona dotyczyć zapotrzebowania na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego. Same informacje dotyczące wspierania uczniów to zdecydowanie za mało.</p>

<p>2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;</p> <p>3) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;</p> <p>4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej (2) realizowanej przez szkołę i placówkę;</p> <p>5) współpraca z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologami lub pedagogami w tworzeniu (3) i zapewnianiu ciągłości działań określonych w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego³; (4)</p> <p>6) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy, psychologów lub pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.</p> <p>2. Przepis ust. 1 pkt 1, 2 i 4-6 stosuje się odpowiednio do nauczyciela, w tym nauczyciela wychowawcy, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy (5), pedagoga lub psychologa realizującego działania z zakresu doradztwa zawodowego.</p> <p>3. Zadania doradcy zawodowego realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej określają przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.</p>	<p>2. Sformułowanie niespójne z dotychczasowymi. Doradca powinien koordynować realizację doradztwa zawodowego w szkole i placówce.</p> <p>3. Działania są planowane, realizowane a nie tworzone</p> <p>4. W rozporządzeniu w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej istnieje analogiczny punkt mówiący o działaniach w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu⁴, co w naszym rozumieniu znaczy, że zajęcia te nie przynależą do WSDZ. <u>Prosimy o wyjaśnienie zasad komplementarności lub rozbieżności zapisów znajdujących się w obu rozporządzeniach</u>.</p> <p>5. W odniesieniu do osoby, którą wyznacza dyrektor szkoły, zgodnie z § 26 ust. 2⁵ rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zapis jest nieczytelny – prosimy o wyjaśnienie.</p>
--	--

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017.1591) § 26.1. pkt.5 *współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.*

⁴ *ibidem* § 6. 2. *W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie: pkt. 6) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.*

⁵ *ibidem* § 26.2 *W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę realizującego zadania, o których mowa w ust. 1. w/w rozporządzenia.*

Załącznik nr 1.

ad. A.1.1; B.1.3; C.1.3; D.1.3;

Wyodrębnienie rozpoznawania stanu zdrowia z całości własnych zasobów, w ramach obowiązkowych zajęć grupowych, jest propozycją niedopuszczalną, ponieważ informacje o stanie zdrowia należą do danych wrażliwych, chronionych m.in. przez RODO

Załącznik nr 2

ad. A.1.2; A.2.1; A.2.3;

W/w punkty winne znaleźć się w załączniku nr 1, ze względu na cele, które są do zrealizowania na obowiązkowych zajęciach z zakresu doradztwa, prowadzonych przez doradcę zawodowego

W Załączniku nr 2 powinny zostać umieszczone treści dotyczące preorientacji i orientacji zawodowej by proponowana regulacja faktycznie ujmowała doradztwo zawodowe jako proces, który rozpoczyna się w okresie przedszkolnym i jest kontynuowany na kolejnych etapach.